

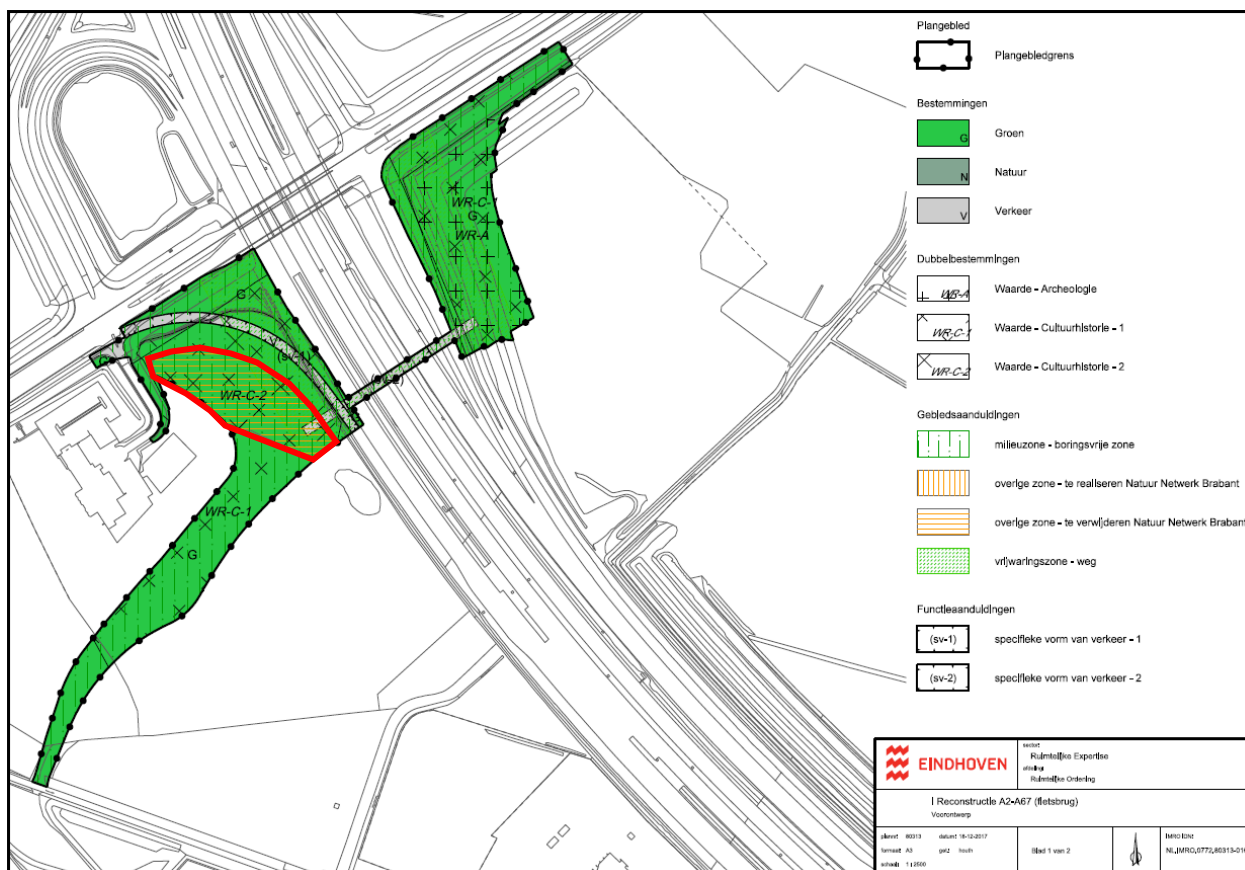
Gemeente Eindhoven
T.a.v. G. Kok
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven

Datum: 18 januari 2018
Behandeld door: Bart Hendriks
Ons kenmerk: P2017/59
Uw kenmerk:

Fietsbrug A2 Eindhoven

Compensatieplan in het kader van de provinciale regelgeving Brabant

Door Ecologica is in het kader van de geplande aanleg van een fietsbrug over de A2 een quickscan uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Daarnaast is het plan getoetst aan de provinciale wetgeving inzake het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de provincie Brabant NNB genaamd. Naast conclusies ten aanzien van de soortenbescherming was één van de conclusies dat er een compensatieplan diende te worden opgesteld aangezien er NNB gebied verloren gaat als gevolg van de plannen. Deze notitie omvat deze voorgestelde compensatie.

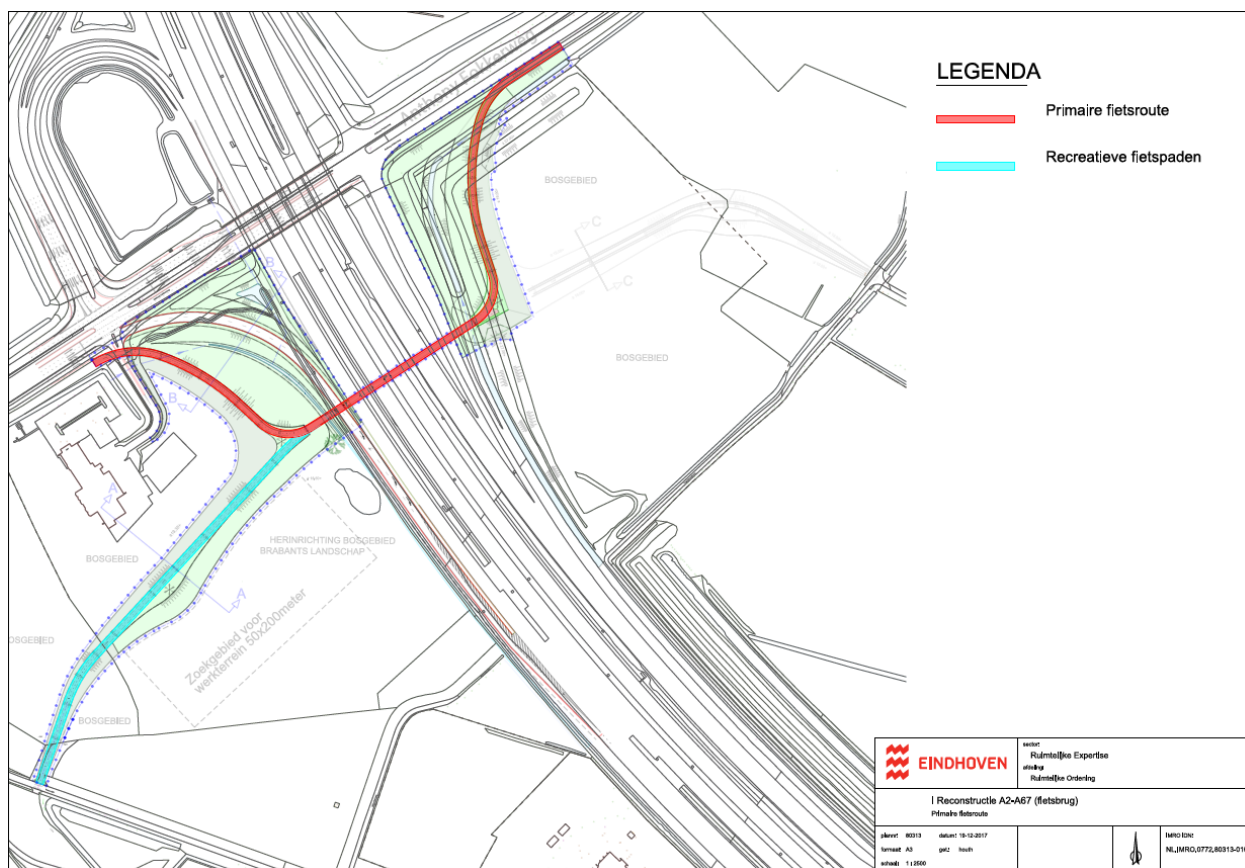
Figuur 1: Plangebied met aantasting NNB. Het rood omlijnde deel wordt in dit compensatieplan behandeld.

Ecologica heeft ten aanzien van provinciale regelgeving alleen gekeken naar het met rood omlijnde deel zoals aangegeven op bovenstaande figuur 1. In dit compensatieplan wordt alle aantasting van de NNB meegenomen met uitzondering van de gedeeltes die vallen onder de Challengevariant (bestemmingsplan 'Weginfrastructuur omgeving Eindhoven-Noordwest, Oirschot en Best').

In de door Ecologica uitgevoerde quickscan "Fietsbrug A2 nabij Anthony Fokkerweg" (P2017/59; Bleeker, 2017) is het volgende opgenomen ten aanzien van de provinciale wetgeving:

Provinciale regelgeving

Bij de aanleg van de fietsbrug wordt op één locatie het NNB daadwerkelijk aangetast en op één locatie waar de NNB wordt doorsneden is de realisatie conform de provinciale regelgeving. Deze fietsverbinding is noodzakelijk in het kader van het Groene Raamwerk om de bereikbaarheid voor het langzaam verkeer in oost-westelijke richting in Brainport Park te verbeteren. Daarnaast kan daarmee een deel van de (recreatieve, groene) fietsverbinding tussen de Oirschotsedijk (Groene Corridor) en de Slowlane en dus de verbinding stad - platteland worden afgerond. Een deel van de fietsverbinding dient dus als ontsluiting van het betreffende bos c.q. van Brainport Park en is een vorm van recreatie passend in de multifunctionele doelstelling van een bos (extensief recreatief medegebruik). Het overige deel van deze ontwikkeling is onderdeel van de primaire fietsroute van Meerhoven/Flight Forum/Eindhoven Airport en omgeving naar het bedrijventerrein GDC en de woongebieden in het noorden van Eindhoven. Omdat voor dit laatstgenoemde deel van de fietsverbinding (met de functie woon-werkverkeer) Natuur Netwerk Brabant (NNB) wordt aangetast, vindt langs de Ekkersrijt compensatie van NNB plaats. Dit is conform de visie over de landschaps- en natuurontwikkeling in Brainport Park en in aansluiting op de compensatie NNB van de voorgaande ontwikkelingen in Brainport Park. Deze compensatie sluit namelijk aan op de compensatie voor het 1e cluster van Brainport Industries Campus.

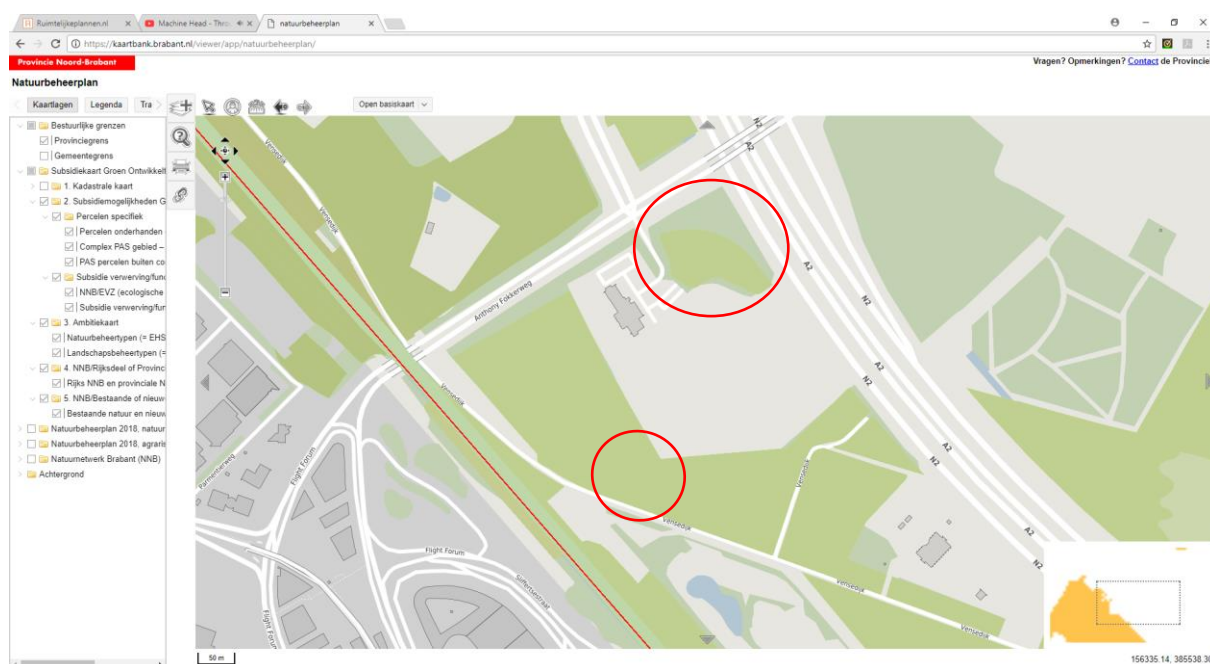
Figuur 2: Fietsroutes.

De ambitie van het Groene Raamwerk is om het derde stadspark van Eindhoven te creëren door het versterken van natuur- en landschapsontwikkeling, het creëren van recreatiemogelijkheden, en het verbinden van stad en land (in de vorm van het derde stadspark van Eindhoven) door het wegnemen van barrières. Om deze ambitie te realiseren is onder andere een herverdeling van het verkeer en daarmee aanpassing van de infrastructuur nodig. In de 'Ontwikkelingsvisie Landelijk Strijp' en het "Landschapsplan Landelijk Strijp" van de gemeente Eindhoven zijn de ambities en maatregelen voor het Groene Raamwerk weergegeven. Deze maatregelen worden gefaseerd uitgevoerd. Inmiddels zijn diverse maatregelen uitgevoerd en is een aantal beoogde maatregelen aangepast of geoptimaliseerd. Eén van deze maatregelen betreft het verbeteren van de bereikbaarheid voor het langzaam verkeer in oost-westelijke richting in Brainport Park. Daartoe is het noodzakelijk een fietsbrug over de A2/N2 te realiseren waardoor een deel van de recreatieve, groene fietsverbinding tussen de Oirschotsedijk (Groene Corridor) en de Slowlane en dus de verbinding stad - platteland kan worden afgerond in Brainport Park. Een deel van deze fietspaden (met het daarbij behorende grondlichaam) ligt noodzakelijkerwijs ter plaatse van het NNB. De compensatie van het NNB is geprojecteerd langs de Ekkersrijt. Compensatie NNB vindt volgens de ruimtelijke visie van de gemeente Eindhoven over de landschaps- en natuurontwikkeling in Brainport Park ter plaatse van de Ekkersrijt plaats. Deze compensatie is in aansluiting op de voorgaande compensatie in Brainport Park (vanwege bestemmingsplan Brainport Industries Campus (cluster 1)) en is overeenkomstig de 'ontwikkelingsvisie Landelijk Strijp' en het 'Landschapsplan Landelijk Strijp'.

Voor de aantasting van het NNB ten behoeve van een ruimtelijke ontwikkeling van deze omvang geldt Artikel 5.5 van de Verordening ruimte Noord-Brabant:

5.5 Wijziging van de begrenzing op verzoek bij kleinschalige ingrepen

1. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant op verzoek van de gemeente wijzigen ten behoeve van een individuele, kleinschalige ingreep.
2. Een verzoek om wijziging van de begrenzing, als bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van een bestemmingsplan waaruit blijkt dat:
 - a. de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant in het desbetreffende gebied;
 - b. de voorgestelde ingreep leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
 - c. de voorgestelde ingreep is onderbouwd met een afweging van alternatieven;
 - d. de voorgestelde ingreep vergezeld gaat van zodanige maatregelen dat er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
 - e. de uitvoering van de voorgestelde ingreep en de daarbij betrokken maatregelen en de monitoring daarvan zijn verzekerd;
 - f. wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren van verlies van ecologische waarden en kenmerken bedoeld in artikel 5.6 (compensatieregels).
3. Artikel 3.2 (kwaliteitsverbetering van het landschap) is niet van toepassing op een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid.
4. Op een verzoek als bedoeld in het eerste lid is artikel 38.5 (procedure grenswijziging op verzoek) van toepassing.

Figuur 2: Natuurnetwerk Brabant (NNB) weergegeven in licht groen (Provincie) en bruin (Rijk). Bron: Ruimtelijkeplannen.bra...nt.nl.

Mitigatie binnen plangebied

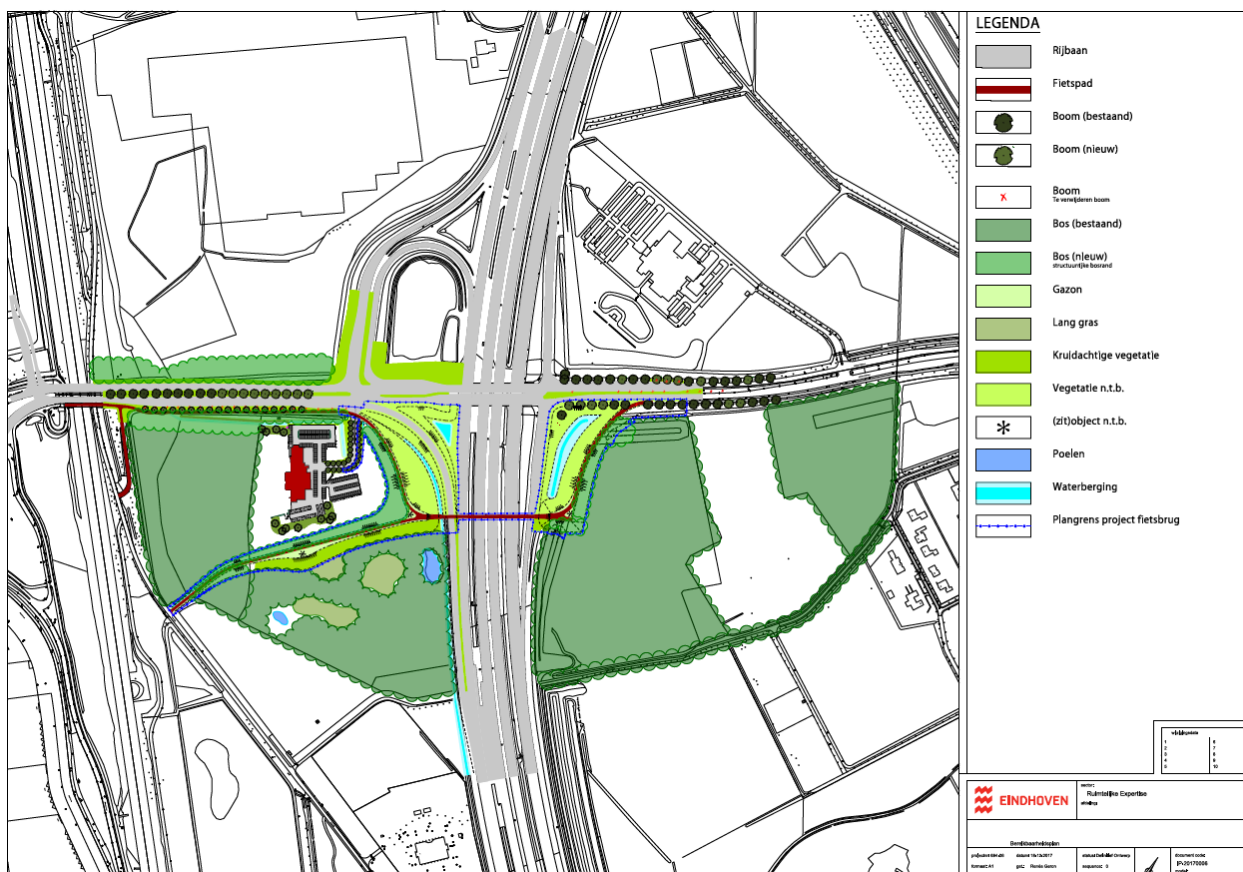
De aanleg van de fietsbrug met aansluitende fietspaden heeft een versnipperende werking op het gebied. Gezien de beperkte natuurwaarden binnen het bosgebied als gevolg van de ligging naast de snelweg is dit effect relatief beperkt. De omgeving al onderhevig aan de versturende werking van de nabijgelegen snelweg A2. De externe werking van het fietspad op de omgeving is dan ook relatief beperkt. Aangezien het recreatieve deel van het fietspad niet wordt voorzien van verlichting en primair is bedoeld voor fietsers gaat er weinig verstoring uit van het feitelijke gebruik van het fietspad.

Er worden ook meerdere maatregelen genomen om de negatieve effecten van de aanleg van de fietsbrug verder te verminderen. De utilitaire (primaire) fietsroute zal worden verlicht, de recreatieve fietspaden krijgen geen verlichting. Op dit moment wordt er gewerkt aan een verlichtingsplan waarbij het uitgangspunt is om de uitstraling richting de EHS zo beperkt mogelijk te houden. Hierbij wordt onder andere gelet op de hoogte van plaatsing van de lichtbron, de mate van uitstraling en de lichtsamenstelling.

Het ten zuiden van het fietspad gelegen natuurterrein kent op dit moment een beperkte biodiversiteit. Er zal worden getracht de biodiversiteit te verhogen door onder andere de aanleg van een poel en het creëren en verbeteren van droog schraalland wat mede door de leemhoudende bodem een hoge potentie heeft voor hogere natuurwaarden. Met name de fauna kan van deze werkzaamheden profiteren. Deze schraallanden worden omzoomd door reeds aanwezig bos en bosaanplant. Voor de herinrichting zijn geen grootschalige inrichtingswerkzaamheden nodig. Het beheer dient wel te worden geïntensiveerd met een beheer van maaien en afvoeren van het maaisel. Wellicht dat er ook bosopslag verwijderd dient te worden. De poel zal in potentie voortplantingswater kunnen worden voor lokaal reeds voorkomende soorten als alpenwatersalamander.

De taluds worden aan de zijden van Novotel beplant met bosplantsoen. Het doel is om hier een mantelzoomvegetatie te ontwikkelen als overgang naar het naastgelegen bosgebied. Het gaat hierom soorten als brem, meidoorn en wilde rozen. De taluds aan de zuidkant zullen bestaan uit bloemrijk grasland.

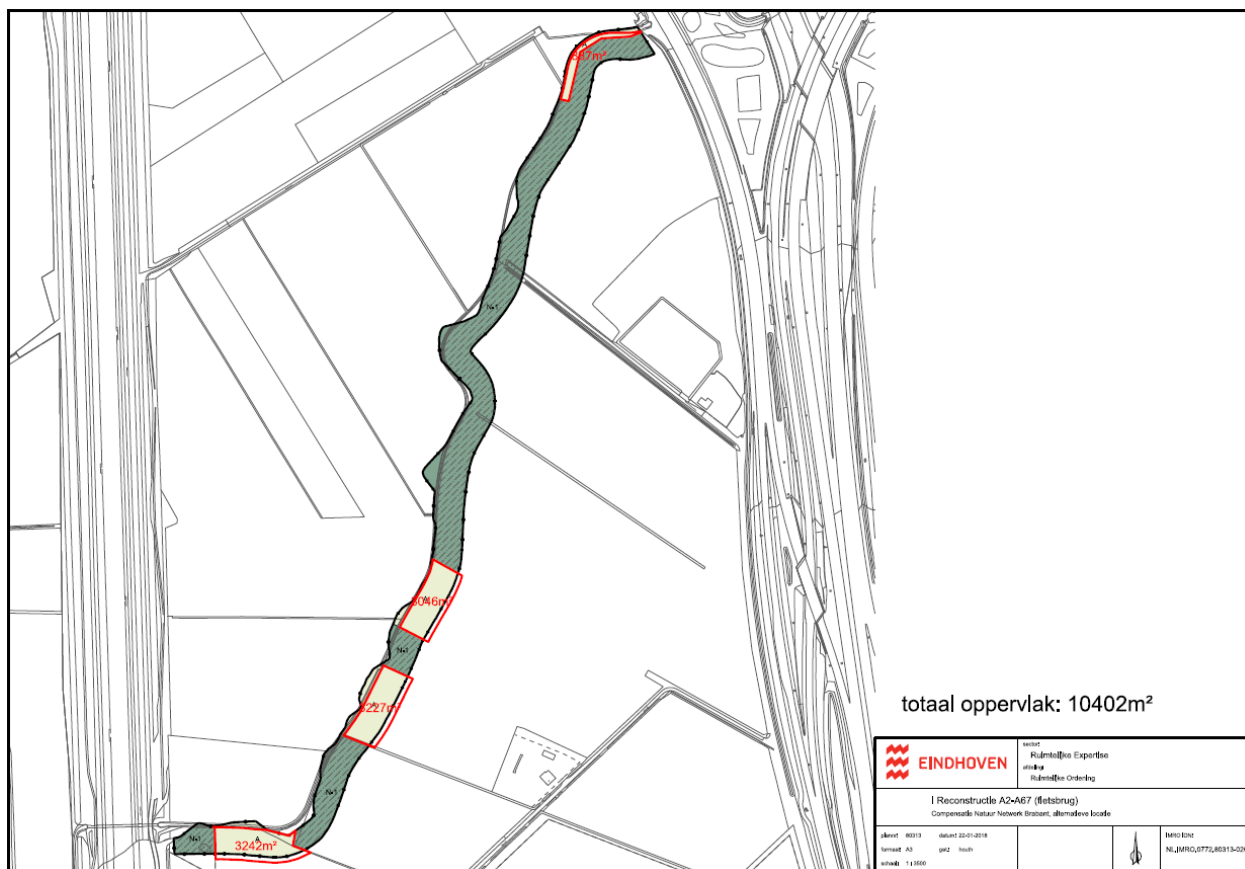
Om dit bereiken is een beheer van maaien en afvoeren absoluut noodzakelijk. Het inzaaien van soorten vind uitsluitend plaats onder begeleiding van ter zake kundigen van partijen zoals Heem. Om te komen tot een meer soortenrijk en bloemrijk talud worden geen mengsels toegepast waarin uitheemse soorten zijn opgenomen of soorten die van oorsprong niet in de omgeving voorkomen of thuishoren.

Figuur 3: Kaart inrichtingsschets (gemeente Eindhoven).

Compensatieplan

Uit de uitgevoerde quickscan “Fietsbrug A2 nabij Anthony Fokkerweg” (P2017/59; Bleeker, 2017) komt naar voren dat er 0,6157 hectare te compenseren NNB gebied is. Conform de geldende provinciale regels over compensatie NNB dient het oppervlakteverlies NNB te worden gecompenseerd. Onderdeel van de compensatieregels is dat een kwaliteitstoeslag wordt gehanteerd dat oploopt aan de hand van de zogenaamde ontwikkeltijd van het verloren gegane natuurbeheertype. Het in het geding zijnde beheertype N16.02 droog bos met productie herbergt geen kenmerken die een lange ontwikkeltijd vergen. Op basis van expert judgement wordt geschat dat een periode tussen de 25 en 100 jaar voldoende is om dit beheertype te herstellen. Hiermee dient een kwaliteitstoeslag te worden gehanteerd van 67% volgens de Verordening Ruimte. Het totale te compenseren oppervlak betreft dan $0,6157 \times 1,666 = 1,02$ hectare. Langs de Ekkersrijt wordt 1,04 hectare compensatiegebied ingericht (zie onderstaande figuur 3).

Figuur 4: Compensatie NNB Ekkersrijt.

De doelen van de eerder genoemde gemeentelijke visie over landschaps- en natuurontwikkeling in Brainport Park zijn het versterken van de natuurwaarden en het vergroten van de biodiversiteit in Brainport Park en het versterken van de ecologische verbindingzones die door het gebied lopen. Deze verbindingzones zijn gekoppeld aan de kanaaldijken langs het Beatrixkanaal, aan de Oirschotse dijk/Groene Corridor en aan de beek de Ekkersrijt. In Brainport Park ter plaatse van het noordelijk deel van Brainport Industries Campus (BIC) loopt de Ekkersrijt die is aangeduid als ecologische verbindingzone (EVZ). In de huidige situatie ligt deze beek grotendeels ingeklemd tussen agrarische percelen waardoor de ecologische verbindingfunctie niet of nauwelijks tot zijn recht komt. Vanwege de ontwikkeling van het 1^e cluster van Brainport Industries Campus is een strook van ca. 30 meter breed aan oostzijde van de Ekkersrijt bestemd als 'Natuur'. Ter plaatse van deze bestemming zal compensatie van NNB plaatsvinden door deze gronden in te richten als ecologische verbindingzone. Voor het hiervoor genoemde project geldt dat de bestemming 'Natuur' uitsluitend is opgenomen ter plaatse van de gronden van de gemeente Eindhoven en dus niet ter plaatse van de gronden van particuliere eigenaren. Voor het nu voorliggende project van de fietsbrug over de A2 en de aansluitende fietspaden, zal de compensatie van de NNB plaatsvinden aan de oostzijde langs de Ekkersrijt ter plaatse van de gronden die particulier eigendom zijn.

De nieuwe natuur die in het kader van de natuurcompensatie langs de Ekkersrijt wordt beoogd moet aansluiten bij de karakteristiek van de beekloop. Daarnaast wordt met de natuurinrichting beoogd dat de zone een ecologische verbinding gaat vormen tussen de groenzone langs het Beatrixkanaal en het natuur(ontwikkeling)gebied nabij de Rijksweg A2. De Ekkersrijt is aan de westzijde van het Beatrixkanaal en aan de oostzijde van de A2 al grotendeels ingericht als EVZ. Het noordelijk deel van BIC zal

daarbij een belangrijke schakel vormen voor het functioneren van de EVZ. Door het realiseren van poelen binnen het gebied worden 'stepping stones' gecreëerd die verder bijdragen aan het kwalitatief functioneren van de EVZ. Daarbij zal deze zone na enige ontwikkeltijd gaan functioneren als leefgebied en verbindingzone voor vlinders en libellen, kleine zoogdieren, amfibieën, vogels en dergelijke.

De beek en de aangrenzende zone krijgen tevens een functie in de berging van neerslagwater dat in het hele Brainportpark moet worden opgevangen en vertraagd wordt afgevoerd. Dit houdt onder meer in dat de oeverzones zullen worden ontwikkeld ten dienste van de waterkwaliteit in de beek en een bufferzone zullen vormen ten opzichte van aangrenzend agrarisch grondgebruik. Op termijn komt de beek en de natuurzone te liggen in de voorgenomen bedrijvencampus van BIC-Noord, inclusief de daarin op te nemen 'groene' en 'blauwe' gebiedsfuncties voor respectievelijk natuur- en waterdoel-einden.

Doelsoorten

Door het ontstaan van natuurvriendelijke oevers, bloemrijk vochtig grasland en struweelbeplanting vormt het gevarieerde gebied een toegevoegde waarde voor soorten in de omgeving. De ontstane EVZ biedt geschikt leefgebied voor een diversiteit aan soorten. Het bloemrijke vochtige grasland zal, mede door verschraling, leiden tot een hogere diversiteit aan plantensoorten. Deze diversiteit aan planten en met name bloemen leiden tot een hogere diversiteit aan insecten, waaronder vlinders en zweef-vliegen. Ook profiteren verschillende soorten bijen van dit biotoop. De verhoogde aantallen insecten maken het gebied aantrekkelijker voor allerlei insect etende soorten kleine zoogdieren en vogels. In combinatie met de opstaande struweelbeplanting dat schuil- en nestplaatsen biedt aan deze soort-groepen zal er een ecologisch waardevoller gebied ontstaan. De natuurvriendelijke oevers verhogen de natuurwaarde van het gebied nog verder door leefgebied te vormen voor verscheidende amfibie-soorten (waaronder de alpenwatersalamander) en kleine zoogdieren. Door het creëren van poelen binnen de natuurvriendelijke oever zal de kwaliteit van het biotoop verder verhoogd worden omdat amfibieën in tijde van droogte zich terug kunnen trekken in deze poelen.

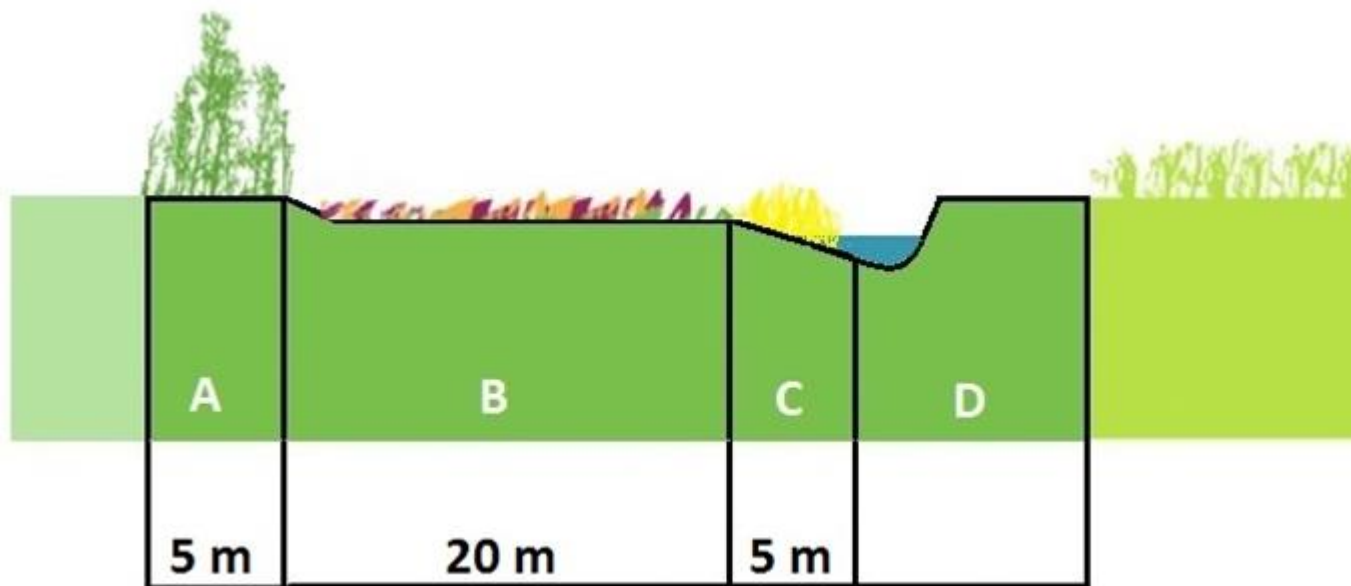
Inrichting compensatiepercelen

De natuurinrichting langs de Ekkersrijt is (deels) gebaseerd op de natuurcompensatie zoals verbeeld in het Landschapsplan Landelijk Strijp (Veenenbos en Bosch landschapsarchitecten, 2009). De gecreëerde ecologische verbindingzone zal een breedte hebben van gemiddeld 30 meter. Daarbij is gekomen tot de volgende inrichting van de percelen:

- Vergraven oeverzone tot natuurvriendelijke oever langs de beek talud 1:5 à 1:10; breedte circa 5 meter (C, figuur 4);
- Vergraven bovengrond met circa 40 cm in aangrenzend (voormalig) agrarisch perceel; breedte circa 15 meter (B, figuur 4);
- Creëren van geleidelijke overgang naar aangrenzend perceel (talud 1:3); breedte circa 5 meter (A, figuur 4);
- Inplanten groepsgewijs van overgangszone naar aangrenzend perceel met struweelsoorten (di-verse wilgensoorten, zwarte els, gewone vlier); per plantgroep 10 stuks plantsoen; afstand tussen groepen variërend van 25 – 50 meter. Aanplant kan ook achterwege blijven aangezien deze soorten zich naar verwachting ook snel zelf zullen vestigen. Ecologisch gezien heeft dit de voorkeur boven aan-plant. Bij aanplant van wilg wordt aangeraden om boswilg en grauwe wilg aan te planten aangezien deze soorten thuishoren in de omgeving en het plangebied.

De inrichting ziet er in dwarsprofiel uit als in figuur 4. De Ekkersrijt wordt niet verbreed omdat verbred-ing droogval in de hand werkt. Mogelijk valt de beek in de zomer alsnog droog. Om het functioneren

van de Ekkersrijt als EVZ te verbeteren worden om de 300 tot 400 meter kleine poelen gegraven om leefgebied te bieden aan een verscheidenheid aan amfibieën waaronder de alpenwatersalamander.

Figuur 4: Profiel inrichting natuurzone langs de Ekkersrijt. A; overgangszone met struweelbeplanting, B: bloemrijk vochtig grasland, C: natuurvriendelijke oever, D: bestaande watergang en oever.

Dit leidt tot de volgende biotopen in het nieuwe natuurgebied (figuur 4):

- Struweelzone op de overgang naar het aangrenzend gebied (A in figuur 4);
- Bloemrijk vochtig grasland (B in figuur 4);
- Natuurvriendelijke oever direct langs de beek (C in figuur 4);
- Poelen.

Het beheer van de benoemde zones bestaat uit de volgende maatregelen.

1. Beheer watergang
 - De watergang zal overeenkomstig de watervoerende functie jaarlijks worden geschoond met het oog op behoud van het doorstroomprofiel.
2. Beheer natuurvriendelijke oever
 - Maaien van oevervegetatie 1 keer per 2 jaar; gefaseerd jaarlijks 50% in eenheden van circa 100 meter. Afvoeren van het maaisel.
3. Beheer vochtig grasland
 - Maaien grasland 2 keer per jaar; per keer 90% van de oppervlakte maaien. Afvoeren van het maaisel.
4. Beheer boom- en struweelbeplanting
 - Periodiek 1 x per 10 jaar terugzetten van boom- en struikbeplanting. Gefaseerd jaarlijks circa 10 % van de beplantingsgroepen."

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bart Hendriks.